

Magyar Nemzeti Múzeum Budapest
(Kötelese példány)

KÖSZEG ÉS VIDÉKE

ELŐFIZETÉSI ÁR egynegyed évre:
Helyben házhoz szállítva 16000 korona,
Vidékre postán 22000 korona.
Külföldre egy évre 3 dollár (50 szokol).

Megjelenik minden vasárnap.
Felelős szerkesztő és kiadó: Rónai Frigyes.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Köszeg, Várkör 39. sz.
Telefon-szám 23.

Rylyttér sora 4000 korona.
Hirdetésnek milliméteresoroként 500 B.
számítanak.

Cseh aknamunka.

Ma már tiszta képünk van arról, hogy a frankhamisítási ügy, amelynek főbűnöse Windischgrätz herceg, távol áll minden — „hazafiságtól”, mert ép olyan közönséges bűncselekmény, mint más pénzhamisítás. Jó alkalmat szolgáltatott azonban ellenségeinknek arra, hogy hazánk jó hírnevét minél inkább aláaknázzni igyekezzenek. Elől jár ebben a bűnös machinációban a cseh sajtóiroda. Dacára annak, hogy a magyar kormány a legmesszebbmenő erélyéről tett tanubizonyságot, biztosította az ország belső rendjét és nyugalma, dokumentálta a külföld előtt, hogy a bűnösökre a legkegyetlenebb szigorral sujt le. Csehország mindezzel nem elégedett meg. Adáz hadakozást folytat a külföld nagy nemzeteinek sajtójában ellenünk, felszólítván Európa nemzeteit, hogy éljenek retorziókkal hazánkkal szemben. Nyilvánvaló ma már, hogy ez az aknamunka nem vezet sikerre, mert az angol és francia körök loyális nem hajlandó felülni Benes sajtóirodája ugratásainak. Nagyon figyelemreméltó jelenség, hogy nemcsak a nagyantant körében érte Csehországot ez a kudarc, de a kisantant országaiban is. Tudva lévő, hogy Jugoszlávia és Románia ugyszólván a cseh sajtóiroda irányításának van kiszolgáltatva s még ilyen körülmények között sem sikerült ennek a két országnak közvéleményét hazánk ellen úgy átgyurni, amint azt Benes szerette volna. A radikális cseh felfogás, amelyik hazánk ellen retorzióról és holmi demarsról álmodott, nem talált támogatásra Jugoszlávia hivatalos köreiben, mert ennek az országnak kormánya hivatalosan jelentette ki, hogy amennyiben Csehszlovákiának ilyen szándékai volnának, ahhoz ő nem csatlakozik. Épúgy meg fog történni az a cseh óhajlás is, amelyik a Népszövetség elé szeretné vinni a frankhamisítás közönséges bűncselekményét. Lehetetlenség, hogy ez megtörténjen, mert sem a trianoni békeszerződésben, sem pedig a népszövetségi egyezményben nincsen olyan jogi támpont, amelyik lehetővé tenné, hogy Magyarországgal szemben, ezzel az egyes emberek által elkövetett közönséges pénzhamisítási ügygel kapcsol-

latban konkrét követelést lehetne támasztani. A magyar államnak, mint hivatalos hatalomnak semmi köze nincs egyes emberek bűnös machinációhoz s így a pénzhamisítási ügyet is közönséges bűncselekménynek tartja s a tettesek ellen a legkimételetlenebb eréllyel fog eljárni. Ugyan mi köze volna ehhez a dologhoz a Népszövetségnek, amely nemzetközi szervezet, nem ilyen kérdések intézésére alakult. Csehszlovákia ebből az aknamunkából súlyos vereséggel fog kikerülni, mert főpatronusa Franciaország sem hajlandó felülni igazgatásainak. Jellemző, hogy azokat a híreket, amelyeket a cseh sajtóiroda költ, a francia nagy lapok le sem közlik, ami miatt érthető módon méltatlankodnak Benesék. Nagyon érdekes, hogy a francia kormány hivatalos közleményt adott ki, amelyik szól a cseh távirati irodának, hogy bizik a magyar kormány erélyében s nem látja szükségét annak az akciónak, amit Benesék indítottak. Ugyancsak erélyesen fellépett a cseh igazgatások ellen Olaszország is. Ma már tisztán látjuk, hogy ez a bűnös aknamunka teljes kudarccal fog végződni s hazánk emelt fővel állhat meg továbbra is a becsületes nemzetek között.

HIRDETME NYEK.

Ad. 737—1926. sz. Közhírré teszem, hogy a gazdatisztek kötelező nyugdíjbiztosítása lehetőségének elbírálhatása végett minden gazdatiszt tartozik személyi adatait azonnal a m. kir. földmivélségi minisztériumnak XII. főosztályának írásban bejelenteni. A bekívánt adatok kimutatása a polgármesteri iktatóhivatalban tekinthető meg.

448—1926. sz. A m. kir. belügyminiszternek 63.154—1926. sz. rendelete értelmében értesítem azon optálókat, kik magyar állampolgárságuk végleges elismerése végett a kívánt iratokat hatóságom utján még nem terjesztették fel, hogy magyar állampolgárságuk mindaddig nem nyer elintéztést, míg a kívánt okmányokat be nem mutatják. Mivel azonban ezen iratok beszerzése több optálónál akadályba ütközik, lehetővé teszi a rendelet a magyar állampolgar-

ság elismerését azon esetben, ha az optáló oly okmányt mutat fel, (munkakönyv, cselédkönyv, illetőségi bizonyítvány, katonai anyakönyvi lap, iskolai bizonyítvány, katonai végeibocsátó levél vagy állami alkalmazottaknál törzskönyvi lap) melyből a szükséges adatok kitűnnek. Ezen szükséges adatok a következők: saját születési, atyja születési, saját házassági, atyja házassági; opciókor 18 évet be nem töltött kiskorúak születési bizonyítványok, illetve oly okmányok, melyekből ezen adatok kitűnnek.

832—1926. sz. Közhírré teszem, hogy Köszeg város erdőgazdasága írásbeli versenytárgyaláson áruba bocsát az év telén vágott és vágandó vastag tölgy és bükkseifaanyagot a stájerházi vágásokban. A tölgyseifa 40 cm.-nél vastagabb mennyisége: furnierrönk, dongafa, szelvényáru circa 100 m³. A bükkmüfa, mely lehetőség szerint piros álgeszt nélkül termelt anyag: 200 m³, középméretű 30—59 cm.-ig. A müfaanyag megtekinthető a stájerházi vágásban. A bükk gyors fülledésére való tekintettel annak szállítása február hóban esedékes. Írásbeli ajánlatok folyó év január hó 24. déli 12 órájáig nyújtandók be a polgármesteri hivatalba.

742—1926. sz. Felhívom az érdekeltek figyelmét a fűszerpaprika feldolgozásának, forgalmának és zárolásának szabályozása tárgyában kiadott miniszteri rendeletekre, melyek a polgármesteri iktató hivatalban megtekinthetők.

Jambriks Lajos polgármester.

A közlekedési balesetek elkerülése végett és a közlekedés biztonságának fokozása érdekében felhívom a város közönségét, hogy a forgalom biztonsága céljából megállapított szabályokat saját érdekében is a legpontosabban tartsa be.

Általános rendelkezések:

1. Minden járművei balra kell hajtani, szembejövőnek balra kell kitérni, előtte baladónak pedig jobbról kell eléje kerülni. 2. Kapukon át, egyik utcából a másikba való lefordulásnál, utcaeresztezéseknél s mindenütt, ahol

Nádasdy Tamás erőszakoskodásai Köszegen 1610. évben.

(Eddig nem közölt adatok nyomán.)

Következő polgároknak marháit vette el erőszakkal, mint: Szabó Ferentől 3 ökröt, Paar István, Szűts Gergely, Gazdag György, Szabó Mátyás, Héra Mátyás, Pünköszt Máté, Balás Imre és Farkas Mihálytól 2—2 ökröt, Herbet Bálinttól 3 tehenet, Schürmer Jakabtól 1 ökröt és tehenet, Lederer Adámtól 2 tehenet és 1 üszőt.

Végül írja a városi notárius: Nádasdy Tamás nem elégedett meg (ersöttiget gewesen) a polgároktól durva erőszakkal elvett jószágokkal, hanem személyesen is eljött a városházra, ott a városi pincének lakatát letörvén, szolgálival egy borlétra segítségével az ajtó darabokra törtette, azután fegyveres kézzel a városi notáriusnak a magán lakásába — ki nem volt oda-haza — hatolt be és a gyermekágyban fekvő feleségét rettegésbe hozta. A városi irodába is behatolt, de onnan a felriasztott polgárság elűzte (in die Flucht getrieben). Nádasdy Tamás e miatt bosszuját akként töltötte ki, hogy a város kiváltságainak, jogainak és szabadságainak nagy károkat okozott, melynek következménye volt, hogy a polgárok felzendültek, kik

közül néhányat kegyetlenül legyilkoltak.

Egy másik Mátyás királyhoz címzett beadványban pedig a v bíró és a városi tanács arról panaszkodik, hogy Nádasdy Tamásnak szolgáló személyzete gyakran a polgárság közé keveredik és durva veszekedésbe kezd és ha azutána a polgárság elűzi és megfutamtatja, uruk a köszegi polgárságot Vasvármegye elé citáltatja, holott a városi polgárságnak I. foku instanciája a v bíró, nem pedig a vármegye. Felsőges ur Nádasdy Tamásnak ugyan megparancsolta, hogy tartózkodjék minden erőszakosságtól és hogy a köszegi polgárokat ne háborgassa, de ő a parancsot nem teljesíti.

Persze Nádasdy Tamás mint egyéb oligarchiáknak erőszakosságai oly időszakban történtek, midőn Magyarországon a köz- és jogrend teljesen felbomlott, a vagyon- és életbiztonság veszélyben forgott. A gyakori háborúk és Boockay István felkelését követő idő igen alkalmas időpont volt garázdálkodásra, fosztogatásra, rablásra, sőt még gyilkolásra is. A védtelen városi polgárság hova fordulhatott volna oltalomért? Mátyás királyhoz. Sokszor azonban oda is eredménytelenül, mert az oligarchiákkal sokszor a király sem bírt, amint a történetből jól tudjuk.

A város bíróinak és tanácsának egy másik szinte Mátyás királyhoz intézett panaszos iratából megtudjuk, hogy mindenféle gonosz és kó-

borló csécselék részben lóháton, részben gyalog 20 vagy 30 főnyi csoportokba összeverődve (Rotte) a vásárookra siető iparosokat vagy egyéb utasokat, sőt még a szegény parasztokat is a mezőföldeken megtámadták és kirabolták. Az iparosoktól és utasoktól portékát, pénzt, aranyat és ezüstöt, a parasztoktól szarvasmarhákat és lovakat raboltak el. Akárhányszor a vagyonukból kifosztott embereket azután a sűrű erdő-ségbe vonszolták és ottan kegyetlenül legyilkolták vagy a fákra felakasztották. S e rablások, gyilkosságok mind ifj. gróf Nádasdy Tamás és báró Batthány Ferenc erdőségeiben, jószágaikon, váraikban (Burgfrieden) történtek Szikra községtől egészen Maroz községig és a fraknoi grófságig. Senki sem találkozott, ki ezen gonosz embereknek az utonállásait betiltotta, a rablást megakadályozta és a rablókat megbüntette volna.

Köszeg városnak előzőleg megismertetett felségfolyamodványa az akkori időknek hű képét tükrözi vissza és érthetővé teszi Nádasdy Tamás a köszegi uralom birtokosának, melyet azonban nem a törvényes fejedelem adományozott neki, — e város polgárságán elkövetett erőszakosságait. Felbomolván a rend, a földesurak nem annak a helyreállítására törekedtek, hanem a kínálkozó alkalmat felhasználták vagyonuk gyarapítására. Mint ez adatokból két-

Egyes szám ára 2000 korona.

a lépésben hajtásra figyelmeztető tábla ki van függesztve, csakis lassan, vagyis a gyalogos rendes sebességével szabad hajtani. 3. Egyik utcából a másikba kanyarodás jobbra: hosszú, balra rövid ívben teerdő meg. 4. Három méternél nagyobb nyílású hidaknál, kivéve a tolt-hajtásos hidakat, továbbá javítás alatt álló minden hidon a sebes hajtás feltételül tilos. 5. Csordával és egyéb állatsoporttal való találkozásnál minden járművel lépésben kell hajtani mindaddig, míg az állatsoport mellett elhalad.

Különleges szabályok:

a fogatokra nézve: 1. Járműveket az ut pályán hagyni, vagy a befogott kocsiikkal az uton huzamosan áldogálni nem szabad. — 2. A jármű vezető kocsinak a hajtás alatt aludni, a járnűvet vezetés nélkül hagyni, vagy egyszerre több járnűvet vezetni tilos. 3. Tilos több terhes fogatnak egymás után való akasztása, mely szabály alól csak új v. javított baleset által megsérült teljesen üres járművek és esetleg kézi kocsik képeznek kivételt. 4. Minden járműnek éjjel és sötét időben feltűnő helyen kivilágítva kell lennie, vagy a vonó állatoknak legalább egyike csengővel látardó el. 5. A lovak megbokrosodásának elkerülése végett ijedős lovaknak gépkocsival való találkozásakor tartózkodnia kell a kocsinak a gyeplő, zablá rángatásától, lovak szemének betakarásától s általában mindentől, amivel a lovak félnélsége fokoztatnék. A kocsi kezének függőleges feltartásával figyelmezteti a gépjármű vezetőjét a lovak félnélségére, majd leghelyesebben teszi, ha a kocsiával a gépjárműnek hátul fordul, mert így kevésbé ijedhetnek meg a lovak. 6. Minden teherszállító és fuvarozó járművek — számozott bérkocsik, könnyű magánfogatok kivételével — jobboldalán a tulajdonos nevét, lakhelyét és házszámát olvashatóan feltüntetendő magyar nyelvű táblával kell ellátva lennie.

Kerékpárokra nézve:

A kerékpárral való közlekedés csakis kocsitakon van megengedve. 2. Csengővel, fékkel és lámpával kell ellátva lennie. 3. A város belterületén tulságos gyorsasággal, vagyis kétfogatú könnyű kocsik rendes sebességénél gyorsabban haladni, versenyt futni, keringélni s általában olyasmüt elkövetni ami személy és vagyorbiztonságot veszélyeztetethetné, a közlekedést akadályozhatná vagy az állatokat megriasztaná, tilos. 4. A város belterületén utca keresztezéseken, hidakon s mindenütt, hol az uttest — kocsik és más járművek közlekedése miatt — szűknek bizonyul, tilos a megelőzés.

Gépjárművekre nézve:

1. A gépjárművet vezető köteles elindulás előtt meggyőződést szerezni, hogy a jármű a forgalom követelményei szempontjából (gépezet, fékek, kormány, füstölés, megvilágítás, kürt) rendben van-e. 2. Személyszállításra szolgáló gépjárművek a város belterületén 3000 kg. ig

25 km., ezen felül 20 km. lehet óránkénti sebessége, ha az ut teljesen szabad. A menet sebesség lassítását, a megállást vagy menetirány megváltoztatását a vezető jelezni köteles. 4. A gépjárműnek, ha az uttesten haladó állatok ije deznek, csak lassan halladhat és fenyegető veszély esetén meg kell állnia, sőt a motor működését is meg kell szüntetnie a vezetőnek. 5. Baleseteknél a gépjárművet azonnal meg kell állítani s lehetőség szerint első segélyt kell nyújtani. 6. Ha a gépjármű szerkezetében vagy forgalomképességében hiány állana be, jelző kürtje, lámpája elromlanék, a gépjárművet lassu menetben, kevésbé forgalmas utakon kell vezetni. 7. A gépjármű vezetője rendőri felszólításra a gépet rögtön megállítani és minden felvilágosítást megadni, továbbá a forgalmi engedélyt és vezetői igazolványt kívánatra felmutatni köteles. 8. A vezetőnek gépét hosszabb időre elhagyni tilos. Rövid időre is csak akkor szabad, ha megfelelő intézkedéseket tett, hogy illetéktelen egyén a motort meg ne indíthassa.

Dr. Halmay Gusztáv m. kir. rendőrtanácsos.

H I R E K.

Weöres István súlyos beteg. Weöres István gazdasági főtanácsos, nemesesői földbirtokos, súlyosan megbetegedett. Orvosainak rendelkezése alapján Szombathelyre, ahol a vármegyei kórházban vették ápolás alá. Az öreg ur, aki már erősen tul van a nyolevanon, most dr. Petó igazgató-főorvos kezelése alatt áll.

Köszegszerdahely új plébánosa. A megyéspüspök az illető kegyurak beuatatólevele alapján Kaltenecker Károly vásárosmiskei plébánost a köszegszerdahelyi plébániára, Bódis István köszegszerdahelyi plébánost pedig a nagyecskányi plébániára nevezte ki.

Uj bírósági végrehajtó. Az igazságügyminiszter Császár Viktor körmendi közjegyzői iroda kezelőt a köszegi járásbíróshoz bírósági végrehajtóvá nevezte ki.

Névmagyarosítás. A belügyminiszter engedélyt adott vitéz Lamp Józsefnek és József, Mária, Emilia, Anna és Mihály gyermekeinek, hogy családi nevüket „Láng” révre változtathassák.

Az új fogorvos, dr. Soltész László, ki Budapestről telepedett Köszegre, megkezdte fogorvosi működését városunkban. Műterme Kossuth Lajos utca 15. szám alatt. Özv. Simon Antalné kalapos házában az I. emeleten van, hol délelőtt 10 től 1 óráig és délután 3 től 6 óráig rendel. Amit eddig kezelte betegeitől hallottunk, csakis dicsőretére válik.

Az Oltáregyesület összejövetelt tart ma vasárnap délután 4 órakor a gimnázium dísztermében. A tagokat ezuton tisztelettel meghívja a vezetőség.

tehát csakis Magyarországnak törvényei szerint bírálandó el. Ha az ő gyűlöletes rágalmozó alattvalói őt törvény elé állítani akarják, ugy csakis a magyar ispánság (Gespan) I. fokú hatósága előtt történhetik meg. Különben nem zsákmányolt, hanem azt vette el, amit a király ő felsége neki megígért és amit királyi parancsra neki beszavartoltak.

A nyilvánosságra hozott ezen adatok is a mellett tanuskodnak, hogy a multban a mi főurainkat legtöbbször az anyagi érdek, a haszon irányította, nem a haza üdve. Nádasdy Tamás Bocskay Istvánnak volt párthive, utóbb azon ban Mátyás királynak hódolt be, melynek ára volt — ugy látszik — a köszegi uradalomnak megtartása, ami nem akadályozta abban, hogy utóbb ismét gróf Bethlen Gábor erdélyi fejedelemnek zászlajára esküdjék. Más főurak is csak ugy cselekedtek. Köszeg városnak polgársága visszakapta-e vagyonát és a rajta elkövetett erőszakosságért kapott e elégtételt, arról hallgat a krónika. Azt hiszem el kellett szenvednie e hallatlan erőszakot, mert a jkönyveknek minden sorából kéri a földesurak iránti bizalmatlansága.

(Vége)

Halalozás. Özv. Róvy Ferencné szül. Főcze Fáni 78 éves korában elhunyt Kaposvárott. Az elhunytban özv. dr. Hegedüs Jánosné édosanyját gyászolja.

Halalozás. Frank Zoltán szombathelyi kir. bírósági végrehajtó szerdán éjjel 69 éves korában meghalt. Általános ismert és becsült tisztviselője volt a szombathelyi járásbíróshoz tartozó kerének. Az előrehaladott kora dacára is friss erővel és munkakedvvel dolgozó Frank Zoltán az utóbbi időben kezdett betegeskedni. Betegségét súlyosította az is, hogy felesége ezéltt három héttel meghalt. Három gyermeke, köztük Frank Zoltán csepregi polg. isk. igazgató s ezek családjai gyászolja. Temetése pénteken délután ment végbe nagy részvét mellett a szombathelyi temető halottasházából.

A köszegi Vöröskereszt Egyesület újtaalakul. Alakuló gyűlést ma vasárnap délelőtt fél 10 órakor tartja a városháza közgyűlési termében. A gyűlésen meg fog jelelni dr. Kiss Emil vármegyei főjegyző is, ki mint miniszteri biztos vesz részt a gyűlésen. A Vörös Kereszt régi vezetősége megmarad és továbbra is özv. Chernel Istvánné és báró Miskó Kálmán töltik be az elnöki tisztelet. A választmányba 20 tagot választanak és a pénztárnoki teendőket Nagy Vencel bencés tanár fogja ellátni. Kívánatos, hogy a nemes hivatalu egyeletnek minél számosabb tagja legyen.

A köszegi volt bencésdiákok minden hó első hétfőjén összejövetelt tartanak a Kaszinóban. Az e hónapi összejövetelt igen kedélyes és barátságos volt és elég sokan jelentek meg az öreg bencésdiákok gárdájából. Jambrits Lajos polgármester újévi felkőszöntőt mondott, melyben dr. Biródos Remig főpápatól üdvözölte, kinek levélben kívántak boldog üjlesztendőt az egybegyűlték. Elhatározták ezen estélyen, hogy a jövőben minden összejövetel alkalmával valaki egy előadást fog tartani, szabadon választva meg az előadás tárgyát. A januári összejövetelen dr. Fuchs Endre városi aljegyző mulattatta a társaságot igen jól sikerült imitációs beszédeivel. A februári összejövetelen Szerdahelyi Károly táblabíró tart felolvasást. A márciusi összejövetel estélyén Jambrits Lajos polgármester fogja szőrköztetni az egybegyűltéket. Ezuton is felkérjük a köszegi volt bencés diákokat, hogy az összejöveleken, melyek minden hó első hétfőjén este 9 órakor vannak a Kaszinóban, minél számosabban jelenjenek meg.

Vadász avatás volt mult héten a Három-patakban. Egy helybeli vadásztársaság nemesvadra vadászott s mint vandez ott szerepelt Hani István hentesmester is. Amint szép csendben haladnak, egy szép szarvas surrant el épü Hani István előtt, ki az első pillanában megijedt ugyan, de a következőben már arcához kapta fegyverét és a szarvasra sötötte. A lövés talált, a szarvas már nem tudott elmenekülni, nem messze a helyszíntől a vadászkutyák lefogták. Amint Hani a szarvas felbontásához látott, mert hat lóvan ő hentes, a jókedvű vadásztársaság megfogta, ráhúzták a szarvasra és mogyoróvesszőkkel a szent Hubertusz nevében alaposan felavatták vadásszá. Hani István ezután már nyugodtan mehet vadászni.

Kertvédelmi előadás. A földmivélségügyi miniszter a Felsődnántuli Mezőgazdasági Kamara rendezésében a leggyakrabban előforduló gyümölcsfa kártevők és betegségek (mint az alma-moly, gyümölcspenész, varasodás, hábaszilva, vértetu) elleni védekezés népszerűsítése végett városunkban, a városháza nagytermében január hó 23 án délután 3 órakor az állami Rovartani, Növényélet- és Körtani állomások szakközgeinek közreműködésével kertvédelmi előadást tart. A tanfolyam díjtalan.

A Polgári Kaszinóban jövő szombaton, e hó 23 án este a tagok, ezek családjai és bevezetett vendégek részére táncsal egybekötött családi estély tartatik. Belépti díj nincs. Kérik a megjelenőket, hogy egyszerű ruhában jöjjenek.

A tűzoltók álarcosbáljára nagyban folynak az előkészületek. A meghívókat most kézbesítik. Aki véletlenségből meghívót nem kapott, de erre igényt tart, ebbeli óhaját tudassa Marton Károly tűzoltó főparancsnokkal.

BERETVÁS PASZTILLA a legmakacsabb fejfájást is elmulasztja

A Jeszti fele vendéglő s kávéház épületének megvétele, illetve eladása aktuális lett és a város tanácsa és gazdálkodó bizottsága csütörtökön foglalkozott is a kérdéssel, de ezideig eredmény nélkül, mert az eladók túlságosan magas árat kérnek az épületért és viszont a város csak megfelelő értékösszeget ajánlott fel. A bizottsági tárgyalásból kifolyólag egy szűkebb körű bizottságot küldtek ki a polgármester elnökelete alatt a további tárgyalások megújítására, de ezideig ezen bizottság nem tudott eredményt elérni. A város részéről 900 millió ajánlat történt, de ezt az eladók kevésnek tartják.

Ottó király és Zita királyné köszönete egy fővárosi tanárnak. Néhai Schultz Imrénnek, az egykor városunkban élt köztisztviselőnek álló tanárnak, az országosan ismert jeles pedagógus Aurél nevű fia az elmúlt napokban egy igen kedves és megtisztelő levelet kapott Ottó király megbízásából. Ezen legfelsőbb helyről érkezett levél köszönet azért az érdekes és maga nemében ritka ajándékért, amelyet a nevezett tanár küldött a kis királynak. Ez pedig egy finom, leheletszerű selyemsál Buddha beszótt arcképpel, amelyet Schultz Aurél magától a mongol lámától kapott „különös isteni barátság jeleként”. Ez még közvetlen a világháború előtti években történt, amikor dr. Sebők Imrével, a kiváló íróval és földrajzi utazóval bekalandozták az évilág nagy részét. Keletázsiai tanulmányútja alkalmával érte az a megtisztelő meghívás, hogy az „isten” láma magas szíre elé kerülhetett, aki ritka és rendkívül ünnepélyes fogadtatásban részesítette. Távozásakor ezzel a sállal ajándékozta meg, amely így került a mongol lámától a száműzött kis magyar királyhoz: Urgából—Lequitóba. Az alábbi megleghangú levél tudatja a mongol sál megérkezését. Ime a levél: „Öfelsége a királyné a legkegyelmesebben megbizott, hogy az ifjú királynak küldött értékes ázsiai selyemsálért, mely Öfelségeiknek igen megtetszett és örömet szerzett, — a saját, valamint az ifjú király halálát köszönetét fejezem ki. A kis király azt hiszem intenció szerint járt el, amikor kedves ajándékát felséges édesanyjának ajándékozta. Gróf Károlyi József.” Egyben értesítette Schultz Aurél tanárt, hogy a legkegyelmesebben elfogadott mongol sálnak előkelő hely jutott abban az óriási üvegszekrényben, melybe a Magyarországból érkezett különleges ajándékok s melyet a kis király — „muzeumi” nak hív. A levélben Ottó király legújabb arcképét is megküldte a tanárnak.

A Szombathelyi Takarékpénztár R. T. községi fiókja jó bonitású váltókat 14%-kal számítól le.

A Községi Takarékpénztár felebbezéséről írt múlt heti sorainkra nevezett intézet a következő közlést kéri: A t. szerkesztőség a mi felebbezésünket a városi árvebetéteket illetőleg azzal regisztrálta, hogy újból leközölte a szavazás eredményét, pedig a közönséget nem ennek a megismetlése, hanem valószínűleg inkább az érdekli, hogy mi a felebbezés oka. Ez pedig a következő: Még 1861-ben szerződés jött létre a betéteket illetőleg a város és a takarékpénztár között. Ez a szerződés még ma is érvényben van. Ujabbán ugyan gyakorlattá lett az évenkénti megzavazás, de mert a többi pénzintézet a fennálló szerződést respektálta, a szavazás eredménye nem változtatott a szerződésen. Ez évben azonban másként történt. A képviselőtestület ennek tudta nélkül a megosztás mellett döntött. Anyagilag ez nem bir jelentőséggel. Békeidőben 2000 K körül, újabbán 20 millió e betéti állomány. Tekintve a sok száz betéti könyv és ellenkönyv kezelését, haszonról szó sem lehet. De a képviselőtestület csak akkor határozhat másként, ha előbb a közel 50 év óta fennálló szerződést felbontja. Ez a felebbezés lényege.

Készül a munkanélküliség ellen való biztosítás javaslata. Régóta esedékes szociális javaslatot készít elő a kormány, a munkanélküliség elleni biztosítást, illetve a munkanélküliek törvényben biztosítandó segélyezését célzó kormányrendeletet és az erre vonatkozó javaslatot a népjóléti miniszteriumban készítik elő. A gyáripar értesülése szerint a munkanélküliség elleni biztosításból eredő terheket a kormány nem hajlandó viselni, hanem a munkaadókra és a munkásokra kívánja áthárítani, még pedig abban az arányban, hogy felét a munkaadók és felét a dolgozó

munkások viseljék. Természetesen a munkanélküliség elleni biztosítás keretében nemcsak a gyári munkásokat és általában kézimunkásokat sorolnak, hanem általában magánalkalmazottakat is, egyszóval a szellemi munkások egy részét.

Anyakönyvi tudósítás az elmúlt évről. Városunkban 1925-ben 206 születés történt, míg 1924-ben 176. Ezzel szemben míg 1924-ben 153 haláleset fordult elő, addig 1925-ben csak 117. Házasságkötés 1925-ben 62, előző évben 75. — A születések nem szerint a következőképpen oszlanak meg: 96 fiú, 101 lány, 9 halvaszületett. Az újszülöttek közül 163 róm. kath., 32 ág. ev., 2 izraelita. — Elhalt 1925-ben 97 róm. kath., 19 ág. ev., 1 izr., nem szerint 46 férfi és 71 nő. 2 éven alul 22-en haltak meg, 70 éven felül 38. A 62 házasságból 42 tiszta, 20 vegyes házasság. 36 házasságkötésnél mind a vőlegény, mind a menyasszony róm. kath. volt, 5 esetben mindkét fél ág. h. ev., 1 esetben mindkét fél izraelita. A 20 vegyes házasságban 6 esetben az ág. ev. fél és 3 esetben a róm. kath. fél adott rezervált. E statisztikából kitűnik, hogy Köszegen 1925-ben a születések száma növekedett, ellenben a házasságkötések és halálozások csökkentek.

A „Posta” c. folyóirat január 12-iki számában olvastuk az alábbiakat: „Néhai Hubert Károly volt postafelügyelő 1855. június hó 9-én született. Tanulmányainak elvégzése után 1873. okt. 2-án postahivatali gyakornokjelöltnek a debreceni postahivatalhoz vétetett fel, hol már előzőleg is két évre időnként mint napidíjas működött. 1873-ban gyakornokká, a következő évben pedig postatisztiként nevezték ki és szolgálatára Aradra rendeltetett. 1874. július hó 23-án saját kérelmére a budapesti főpostához helyeztetett át, hol a főnöki irodába teljesített szolgálatot. Ezen időben a Posta Közlöny szerkesztésében is részt vett Kliegl Tivadarral. Mint tartalékos hadnagy részt vett az 1878. évi okupációs hadjáratban és ennek befejezése után a főhadnagyi rangot nyerte el. De itt szerzett betegsége okozta korai halálát. 1882. februárban saját kérelmére az akkor állami kezelésbe vett községi postahivatal vezetésével bízott meg. 1886. július 8-án a soproni postafelügyelővé rendeltetett és megbízott a postafelügyelő teendőkkel (mostani kerületi biztos teendőkkel). 1886. október 7-én 1. oszt. postahivatali főtisztiként kineveztetett és megbízott a pécsi, majd 1887. június 7-én a budapesti főpostahivatal vezetésével, 1888. szeptember 27-én az akkor felállított posta és távirat tisztiképző tanfolyamhoz a postakezelési szolgálatból a postaszállításra és kézbesítésre vonatkozó szabályok, utasítások, rendeletek stb. részletes tárgyalása és ismertetése, nemkülönben a külfölddel való postaforgalom” tanszékére rendes tanáru kineveztetett. 1891. szept. 1-én dr. Szadeczky Lajos egyetemi tanár utódként „A postaügy fejlődésének története és a postaintézmény közgazdasági méltatása” tanszékére kineveztetett és egyúttal felmentetett a „posta szállítási és kézbesítési szolgálat” tanszékéről. 1893. május hó 30-án saját kérelmére megromlott egészségére való tekintettel tanári állásából felmentetett. 1898. december 23-án a kereskedelmi minisztertől az 1891. évben tanusított szorgalmáért és ügybuzgalmáért elismerést nyert. 1893. február 5-én felmentetett a budapesti főpostahivatal vezetéséről és egészségi állapotára való tekintettel ideiglenesen szabadságoltatott. 1893. március 11-én a székesfehérvári postahivatal vezetésével bízott meg, 1894. június 18-án ez alól saját kérelmére felmentetett és október végéig szabadságoltatott. Augusztusban családjával Köszegre, szülővárosába költözött és itt élt, remélve gyógyulásban a kereskedelmi miniszter által két éven át érdemeinek elismeréseként engedélyezett 3—3 havi szabadságban. Meghalt 1896. szeptember 20-án. A „Postaintézet Magyarországon” című uttörő művét 1886. évben rendezte sajtó alá. Ennek kéziratát és egyes feljegyzéseit hagyatékként örizzük. A már 1896-ban sajtó alá rendezésig elkészült második művét „A postatörténetről” halála előtt néhány héttel megsemmisítette.

Lovasjárőrök a cukorcsempészek letörésére. A Sopronmegyében egész iparágga kifejlődött cukorcsempészet letörésére a soproni hatóságok lovasjárőrséget szerveztek. Ugy vélik, hogy ez által meg tudják szüntetni a nagy csempészt. A lovasjárőrök megkezdik azonnal a munkát, ha a kormány megadja erre az engedélyt.

Huzás feltétlenül a jövő héten 1926. január 26-án.

HÉT KILÓ SZINARANY

ARANY-SORSJÁTÉK
HÁROM ELSŐ FÖNYEREMENYE

1 főnyeremény	4 kg. SZINARANY	M H I
1 nyeremény	2 kg. SZINARANY	
1 nyeremény	1 kg. SZINARANY	
1 nyeremény	3 waggon — 300 q buza	
1 nyeremény	négyüléses automobil	
1 nyeremény	keresztthuros zongora	
1 nyeremény	teljesen felszerelt motorker.	
5 nyeremény	teljesen felszerelt varrógép	
10 nyeremény	teljesen felszerelt kerékpár	
200 nyeremény	különböző arany és ezüst tárgy	

Egy sorsjegy ára 10.000 kor.

Uj évben! Uj szerencse!

Sorsjegytételezőség Bpest V., Szabadság-tér 6.

Egy nemescsói cipészlegény — mint költő. Bakó József nemescsói születésű cipészlegény verseket szokott irogatni szabad idejében. Eyszer aztán egyik hetilapban is megjelent és író körökben nagy feltűnést keltett. Rákosi Jenő szerint a fiatal generáció őstehetségű komoly költőjét fedezték fel benne és megdicsérték munkáit. Bakó József mesterségével felhagyott. Jelenleg a rákospalotai polgári iskolában tanítják közközlésen, melyet Rákospalota nagyközség fizet. Zsebpenzéről a szombathelyi kulturagyeselet gondoskodik, mert Bakó József vasmegegye gyerekek. Mindössze 29 éves és most tette le kitűnő eredménnyel a vizsgát az első osztályból.

Jég borítja az arvizterületet. Vésztőről jelentik: Az árterület vize mindenütt befagyott és a jégréteg olyan vastag, hogy közlekedni lehet rajta. Mindamellett az apadás a jégrétegek alatt is tovább tart. A víz befagyása következtében a ponton járatot meg kellett szüntetni és a forgalmat ismét csak óriási kerülővel Békéscsábán keresztül lehet lebonyolítani. A tervezett gát átvágásokat az árvíz lecsapolására már befejezték és azóta három átvágáson folyik vissza a Körösökbe a víz. Négy hét alatt levezetik az áradatot, kivéve egyes mélyebb területeket, amelyeknek vízmentesítésére külön csatornákat fog-nak készíteni.

Tetten értek a csendörök egy nemescsói csempésztársaságot, amint cukrot, kávé, szilvóriumot, gyufát és cipőfűzőt akartak áthozni Auszriából. A társaságot leszerelték és feljelentették. Egyiknek közülük még határátlépési igazolványa se volt, amiért külön fogják felelősségre vonni.

Vertelen operáció villamossággal. A német lapok sokat foglalkoznak most a müncheni egyetemi klinika tanáranak, Döderlein Oszkárnak új operációs módszerével. A tanár ugyanis az operálók helyett a villamos szikrát akarja használni. Ezer volt feszültségű váltakozó áramot bocsátanak a beteg testébe, ami megfelelő elővigyázatosság és orvosi felügyelet mellett, a tanár szerint, veszélytelen. Az áram a test szöveteiben meleget fejleszt, amely annál magasabb fokú, minél nagyobb ellenállásra talál és minél szűkebb területre szorítkoznak az áram sugarai. Ez az ellenálló szövetet oly élesen vágja el, akár a műtőkés. — A szaklapok szerint ezt az eljárást már 20 éve több orvos próbálgatja és a kecségető benne az, hogy a műtét egyetlen csepp vér ontása nélkül végrehozható. — Nem is veszélyes, amit állatokon tett kísérletek is bizonyítanak. Leginkább helyénvaló az operálásnak ez a módja a rosszakaratu képződményeknél, kivált rákos vagy rákgyanus esetekben, amikor az áram gyökeresen elpusztítja a megbetegedett szöveteket.

Anyakönyvi kivonat az elmúlt hétről. Születések: Stiebecker Károly—Schatzl Mária: Ilona r. k., Mészáros Ilona hajadon: Róza r. k., Pathy János—Gamauf Anna: Anna r. k., Vreszk Jenő—Futó Agnes: Agnes r. k., Schragner Jozsef hajadon: Margit r. k., Grosz Ferenc—Wess Paula: Anna r. k. — Halálozás: özv. Horváth Mihályné 74 éves, vizeofulladás.

Egy Ujságról Emlékei. Az ujesztendő egyik leg-
erdekesebb irodalmi eseménye Székely Sámuel 236 oldalas
könyve, melyben a kitűnő zornaliszta saját életének
történelmi keretben jelentkező fontosabb eseményeit írja
meg. Az izléses kiállítású kötet bevezető része az író
ifjúságát, a régi egyetemi aula szellemére is érdekes fényt
vető éveket rajzolja meg könnyed tárcastílusban, míg
külföldi hírlapíróskodásának vazolásában inkább a törté-
netírásra hajló publicista mélyebben szántó tolla érvé-
nyesül. A Boulangerra, a Lesseps-féle Panama-botrányra
és az orosz-francia szövetség létesülésére vonatkozó
fejezetek, — melyekben Székely Samu, mint ezen ese-
mények párisi szemtanúja számol be, a legvonzóbb törté-
nelmi essayai közé sorozhatók. A Munkácsy Mihály
családi és magánéletét ismertető intimítások nemcsak a
művészetkedvelők sorában, hanem az előkelő társadalom
szélesebb köreiből is feltűnést fognak kelteni. Szenzá-
ciósan érdekes dolgokat mond el a szerző az 1889-i
párisi világiállítás alkalmával Gambetta szobrának a
magyarok által történt megkoszorozása körüli vívott harc-
ról, melyben a Polónyi Gézával szövetséget kötött Sipulusz és
Abrányi Emil legyőztek a koszorúterítéssel ellen a végsőig
hadakozó Helfy Ignácot. A szerző legizgalmasabb élménye
a nagy Panama-botrányban részes Mohrenheim báró orosz
nagykövet leleplezése. Bátor fellépéséért a magyar lap-
tudósítót letartóztatják és Parisból kiutasítják. Székely
Sámuel ezután Londonba megy, majd utóbb Amerikába
kerül. A két nagy angol-szász birodalmat érintő politikai,
gazdasági és társadalmi feljegyzései ep oly érdekesek,
tanulságosak. A könyv befejező része Magyarország
történetének utolsó harminc esztendejével foglalkozik,
mely idő alatt a szerző közvetlen közelségből figyelhette
a magyar politika legfontosabb eseményeit. Különös
érdeklődésre tarthat igényt báró Bánffy Dezsőnek egy a
szerzőhöz intézett négyoldalas levele, melyben a volt
miniszterelnök megírta az annak idején nagy viharokat
keltett ischli klauzula hiteles történetét. A tartalom, föl-
építés és megírás tekintetében egyaránt vonzó művön
artisztkusan átszövődnék Székely Sámuelnek sok irány-
ban elágazó, rendkívül érdekes személyes élményei. —
A Wodianer F. és Fiai nyomdájából kikerült munka bolti
ára 80.000 korona. Kapható minden könyvkereskedésben.

Amerikában megmarad a szesztilalom. A
szesztilalom fentartásáról szavazott az elmúlt év
utolsó napján az Egyesült Államok kongresszusa.
A szesztilalom eredménytelen voltáról szóló köz-
lemények cáfolata gyanánt megállapította az elő-
adó a prohibíció tagadhatatlan áldásait, mire a
kongresszus 139 szavazattal 17 ellenében ki-
mondotta a teljes szesztilalom további fentartását.

A téli hernyózás szükségessége. Az elmúlt
évi óriási gyümölcstermés óriási jövedelmet is
hozott egyes vidékeknek, mert nem egy község
van az országban, amelynek milliárdokra menő
jövedelme volt a gyümölcsből, ami világszo-
nyítéka annak, hogy a gyümölcsfák ápolása és
gondozása nagyon is hálás munka. Különösen
értékes és tartós a gyümölcs, ha nem férges s
igazán csak a gazdán mulik, hogy ne legyen
az. A téli hernyófészkek pusztításának most van
az ideje. A galagonya pillangó és a sárgafarku
pille kis herpayói összesodródott levelekből a fán
telel, amely hernyófészkeket hernyózó ollóval
most kell leszedni és elégetni, úgy nemkülönben
a gyűrűs pille petőveit, meg a gyapjas pille
tüziplóra emlékeztető tojáscsomóit is, kora-
tavasszal pedig a fa cserepes kergét le kell
kaparni s a fa derékára szalmakötélből gyűrűt
kötni s az aláhuzódott s bebábozódott molyle-
nyót a szalmakötéllel együtt kéthetenként le-
venni és elégetni és helyébe másikat kötni. Ha
még a korán lehulló férges gyümölcsöt is min-
dennap összeszedjük és kivisszük gyümölcsö-
sünkbe, nem lesz okunk panaszkodni a férges
gyümölcs miatt, s ha ez eljárást éveken keresztül

folymatjuk, a férgesség teljesen meg fog szűnni.
A másik igen fontos eljárás a fa töve körül 2
méternyi körzetben a földet most vagy később
felásni és ha nincs elegendő istállótrágyánk,
mütrágyával beszórti, minden fa alá 1 kg. szu-
perfoszfátot, 1 kg. kálisót, 1 kg. égetett meszet
s fél kg. kénsavas ammoniákokat kell másodéven-
ként elszórni, aminek következtében gyümölcsö-
seink nemcsak nagy terméseket, de gyönyörű
nagy gyümölcsöket is fognak teremni.

Nyiltér*)

Nyilatkozat.

Értesülésem szerint a rendőrségen su-
lyos vádat emeltek ellenem állítólagos
hazafiatlan viselkedésem miatt.

Mint lángolószívű magyar embernek
távol állott tőlem, hogy ilyen súlyos bün-
nel terheljem magam. Ha valami történt,
az csakis borközi állapotban minden szán-
dék nélkül történhetett és arra kérem a
nagyérdemű közönséget, hogy rólam rossz
véleménnyel ne legyen, mert újlag is hang-
súlyozom, hogy csak hazámért élek és fáj
nekem az, hogy az utóbbi időkben sokan
érthetetlen viselkedésükkel szeretett hazám
hírnevét aláásni akarják.

Meiszner Dénes.

*) Az e rovatban közölttekért a szerkesztőség fele-
lőséget nem vállal.

BUDAPESTI NEMZETKÖZI VÁSÁR

1926. április 17-26-ig.

Rendezői a

Budapesti Keresk. és Iparkamara.
Vámszabadraktár. A legjobb el-
adási alkalom. Áru- és személyszál-
lítási kedvezmények a bel- és kül-
földi vasut- és hajó-társaságoknál.

Vízumkedvezmények.

Központi iroda: Budapest V. kar.
Szemere-utca 6.

Tb. képviselő: Ipartestület elnök-
sége Köszeg.

Hatlétes személyautót vagy amerikai „CORMICK”
traktort 3 vasúv ékivel azonnali eredeti „KHUNE”-
féle a HP szivógázokomobilt, VD80 jelű 4000 mm dob-
szélességű komplett cséplőszekrényt, s HP benzín-
lokomobilt, motorkerékpárt oldalkocsival, „Prima
Drill” vetőgépet, gazdasági szekeret, gabona-
tisztító rostát, borsajtót, takaréktűzhelyeket,
darálókat, szőlőszúrókat, repavágókat stb. stb. 1000
nyereménytárgy 750.000.000 korona értékben KÖZ-
SÉGI TISZTVISELŐK ORSZÁGOS EGYESÜLETE
Budapest IV. Irányi-utca 21. Telefon J. 151-45. Nyer-
ménytárgyak a „Khune” gépgyár Bpest VI. Vilmos-
császár-ut 59. helyiségeiben vannak kiállítva. M H I

Előfizetést bármely fővárosi
lapra elfogad Rónai Frigyes
hírlap-üzlete.

Értesítés.

A n. é. közönség szives
tudomására adom, hogy néhai
özv. Majláth Andrásné

ruháüzletét

saját névem alatt tovább vezetem

Az ujonnan felszerelt üzlet-
ben férfi-, női- és gyermek-
ruhák, selyem zsemperek, fe-
hérneműk, felöltők, kabátok,
stb. stb. nagy választékban,
olcsó árak mellett kaphatók.

A n. é. közönség pártfogását kéri

Sághy Mária,

Köszeg, Kossuth Lajos-utca 8.

Új épületek, villák

tervezését és felépítését
átalakításokat és renová-
lásokat, valamint tervek
és arajánlatok kidolgozá-
sát elvállalja Köszegen

Csánits Sándor

építési vállalkozó, Király-ut 17 sz.

Árverés.

A Köszegen, Király-ut 114
szám alatt lévő Zerthofer féle villa-
szerű, négyszobás, parkettás ház
ca 500 öl belsőszélességgel, ipartelepnek
és gazdálkodásra alkalmas, nagy
műhellyel, raktárhelyiséggel és kü-
lön irodáépülettel nyilvános árve-
résen Köszegen, dr. Stúr Lajos
irodájában

1926. január 31-én d. e. II óraker
eladatik.

Dr. Kopfstein Lipót

Dr. Stúr Lajos

ügyvédek.

Házeladás.

Intézet utca 14/b. számú két
szoba konyhás ház azonnali be-
költözéssel, szabad kézből eladó.

Nyomatott Rónai Frigyes könyvnyomdájában Köszegen.

Eladom

150 hl. idei termésű me-
szes, édes 11 maliganos
rizling és 50 hl. burgundi
vörös boromat
kisebb tételekben is.

Dr. Havas Béla, ügyvéd
Sümege.

La bükkhasáb-

tűzifát és

La porosz szenet

legolcsóbban házhoz szállít

FRANKL LAJOS Kossuth L.-u 21.

Üzletmegnyitás.

Értesítem a n. é. közönséget,
hogy Király-ut 88 szám alatt
(Weöres géplakatos mellett)

borbély- és fodrász-üzletemet

pár évi szünetelés után újból meg-
nyitom.

A n. é. közönség szives párt-
fogását kérve maradok tisztelettel

Munár Imre.

Árverés.

Keserü Sándor csödtömegéből
1926. január 20-án d. e. 9 óraker
és esetleg a következő napokon
Füteleken nyilvános eladásra kerül
2 bika, 27 tehén, 6 növendékmarha,
3 ló, gazdasági gépek és egyéb
felszerelés.

Dr. Kopfstein Lipót tömeggondnok.

Farsangi meghívók csinos ki-
vitelben olcsón megrendelhe-
tők lapunk nyomdájában. —

ELEKTRO-BIOSKOP

a „MULATÓ” nagytermében.

Műsor: Vasárnap, január 17-én

Mogul oroszánja

Modern történet 8 felvonásban,
A főszerepben

Ivan Mosjonkin és Natalie Lisenko

Gyere pajtás mozizni!

Burleszk 2 felvonásban.

Műsor Szerdán, január 20-án

Magdaléna két élete

(Az aranyborju)

Herczeg Ferenc regénye filmen 8 fel-
vonásban a főszerepben

Henny Porten.

És a kísérőműsor.

Kipergetett fenyőtoboz

tüzelési célra ismét kapható
minden mennyiségben kg.-ként
500 koronáért

Köszegi Fenyőmagpergetőgyár.

Bérbeadó

1926. évi március hó 1-én a Jenő
főherceg utca 22. számú ház
3 szobával, 1 nagy műhellyel és
az összes mellékhelyiségekkel. —

Egy jókarban levő

íróasztal eladó

Király-ut 14 szám alatt.

Savanyukáposzta kg.-ként 2500 K

Cím a kiadóhivatalban.